ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарний
Кафедра філософії

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

(загально-університетський каталог)

(Блок дисциплін особистого розвитку)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ РОЗДІЛИ ФІЛОСОФІЇ

Обсяг 3 кредити / 90 годин

Освітні програми
спеціальностей
В11 – Філологія (за спеціалізаціями); J2 – Готельно-ресторанна справа;
J3 – Туризм і рекреація.
Рівень вищої освіти – другий (магістерський).
1-й рік навчання.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ, посада, науковий ступінь
БОНДАРЕНКО Ольга Валеріївна,
завідувачка каф. філософії, д-р філос. н., професор

Контактна інформація:
- *номер телефону* 061-7698-285
- *e-mail:* obond345@gmail.com
- *навчальний корпус* № 5*, аудиторія* 549

Час і місце проведення консультацій
за розкладом, в аудиторіях 540, 549, 549-а,
через Viber, Telegram, Zoom

ОПИС КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та Спеціальні розділи філософії» («ППОВД та СРФ») формує освіченість студентів-магістрантів у сфері сучасної філософії та психології – задля поглиблення філософської культури мислення (як сучасної людини постмодерністського світу) та оволодіння засобами й прийомами комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу. А також оволодіннями майбутніми викладачами вищої школи знаннями з педагогіки та психології викладання у вищій школі, засвоєння психолого-педагогічних прийомів викладацької діяльності й викладацької майстерності, зокрема, й у технічному закладі вищої освіти.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «ППОВД та СРФ» – у тому, щоб збагатити інтелектуально-творчий потенціал та поведінково-практичні навички у

сфері специфічного соціально-гуманітарного знання сучасного етапу розвитку людства (з філософії та психології і педагогіки) щодо особливостей мислення (зокрема, креативного, інноваційного) й життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. *Метою* вивчення навчальної дисципліни «ППОВД та СРФ» є: подати у концентрованому та доступному для засвоєння вигляді сучасне соціально-гуманітарне (філософське) та психолого-педагогічне знання – задля оволодіння студентами-магістрантами навичками застосування сучасної практичної (комунікативної) філософії та прийомів з педагогіки та психології викладання у вищій школі у процесі своєї фахової діяльності та в особистому житті.

2. *Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни*.

Навчальна дисципліна «ППОВД та СРФ» забезпечує формування *soft skills компетентностей* для здобувачів вищої освіти всіх галузей знань – компетентностей загально-інтелектуальної ерудиції та психологічного спрямування, а також опанування навичками викладацької діяльності.

Зокрема таких, як:

– здатність застосовувати сучасну філософську культуру мислення та принципи й прийоми комунікативної компетентності людини сучасного світу;

– здатність використовувати знання з педагогіки та психології викладання у вищій школі – як суб'єкта педагогічних практик, як того, хто здатний активно залучатися у конкретний викладацький процес;

– здатність відстежувати та генерувати нові соціальні, науково-технічні (технологічні), психолого-педагогічні ідеї; здатність створювати та сприймати інновації;

– здатність враховувати соціокультурні, соціальні, екологічні тощо аспекти інженерних та управлінських рішень у своїй фаховій галузі;

– здатність самостійно мислити, робити узагальнення й формувати власну точку зору стосовно оцінки окремих явищ, властивих сучасним процесам у різноманітному та мультикультурному світі; здатність грамотно, впевнено й аргументовано захищати власну позицію;

– здатність розв'язувати педагогічні проблеми, задачі, ситуації;

– здатність соціального реагування та комунікативної компетентності;

– здатність застосовувати набуті знання з сучасної філософії при аналізі нагальних проблем сьогодення;

– здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Результати навчання:

– розуміти основні тенденції розвитку соціо-гуманітарного знання у сучасному світі, й тенденції соціокультурного розвитку сучасної цивілізації у цілому, а також основні тенденції розвитку соціального інституту освіти й освітнього простору сучасного світу, розмаїття його основних змістів, термінологічних конструктів й концепцій;

– мати свідомість майбутньої національної еліти – як оволодіння навичками специфічного (філософського) знання, завдяки чому бути спроможним визначити орієнтації науково-технічного, природничого та гуманітарного середовища сучасного світу;

– набути здатність формулювати та розв'язувати завдання своєї спеціальності – з позицій більш широкого бачення проблем, висловлюючи техніко-технологічні ідеї з позицій гуманітарного підходу, виходячи за межі суто технічного знання;

– вміти будувати універсальну макромодель та локальні моделі соціальної дійсності у процесі суспільної (фахової) діяльності та особистого життя;

– знати зміст освітнього середовища сучасного світу, принципи й предметну специфіку сучасних освітніх та психолого-педагогічних концепцій і теорій;

– знати форми та механізми здійснення навчального процесу у вищій школі, принципи його моделювання, правила та техніки викладацької (педагогічної) майстерності, прийоми та методи організації психології людської особистості та спілкування;

– вміти творчо використовувати знання психолого-педагогічних основ викладання у своїй майбутній практичній діяльності як викладача вищої школи;

– розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності окремої людини у ньому.

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності та Спеціальні розділи філософії» («ППОВД та СРФ») є дисципліною циклу загальної (загально-гуманітарної) підготовки.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «ППОВД та СРФ» складається з таких змістових модулів:

1. **Педагогічні засади викладацької діяльності**.
2. **Психологічні засади викладацької діяльності**.
3. **Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики**.
4. **Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії**.

Таблиця 1 – Загальний тематичний план аудиторної роботи.

Номер тижня	Теми лекцій / практичних (семінарських) занять	Години
1	2	3
Змістовий модуль 1. Педагогічні засади викладацької діяльності.		
1	Тема 1.1 Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	1 / 1
2	Тема 1.2 Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	1 / 1
3	Тема 1.3 Основи педагогічної майстерності.	1 / 1

4	Тема 1.4 Студентська група як об'єкт та суб'єкт навчального процесу.	1 / 1
Змістовий модуль 2. Психологічні засади викладацької діяльності.		
5	Тема 2.1 Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).	1 / 1
6	Тема 2.2 Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	1 / 1
7	Тема 2.3 Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	1 / 1
8	Тема 2.4 Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	1 / 1
Змістовий модуль 3. Людина у сучасному світі практичної (комунікативної) філософії: стратегії й тактики.		
9,10	Тема 3.1 Специфіка сучасного філософського знання.	2 / 1
10,11	Тема 3.2 Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі.	1 / 2
12	Тема 3.3 Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.	1 / 1
Змістовий модуль 4. Сучасний світ у дискурсі філософського знання: спеціальні розділи філософії.		
13	Тема 4.1 Філософія економіки, релігії, освіти.	1 / 1
14,15	Тема 4.2 Філософія науки, техніки, інноваційної діяльності.	2 / 2
16	Тема 4.3 Філософія статі (ґендеру), спорту, туризму, реклами.	1 / 1

САМОСТІЙНА РОБОТА

Таблиця 2 – Перелік завдань на СРС, вид завдань, контрольні заходи.

Назва теми	Види завдань	Кінцеві терміни підго-товки (тиж-день)	Контро-льні заходи
1	2	3	4
Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі. Основи педагогічної майстерності.	Виконання тематичного завдання.	5	10 балів у загаль-них 100
Студентська група як об'єкт та суб'єкт навчального процесу. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).			
Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки). Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності. Психологія та етика спілкування у ЗВО як різновид ділового спілкування.	Виконання тематичного завдання.	9	10 балів у загаль-них 100

Специфіка сучасного філософського знання. Філософія про практичний вимір присутності людини у сучасному світі. Філософські течії, напрями, концепції, що репрезентують сучасний світ.	Виконання тематичного завдання.	12	10 балів у загальних 100
Спеціальні розділи філософії (науки, техніки, економіки, релігії, освіти, статі/ґендеру, туризму, реклами тощо).	Виконання тематичного завдання.	15	10 балів у загальних 100

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Методичні вказівки з вивчення змістових модулів, що виносяться на СРС з курсу «Філософія науково-дослідної та викладацької діяльності» (змістовні модулі 3 та 4) для студентів-магістрантів техн. спец. денної та заочної форм навч. / Укл.: О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запор. політехніка", 2021. – 90 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/7436
2. Навчально-методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Спеціальні розділи філософії» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм навчання / Укл. О.В. Бондаренко, Є.О. Ємельяненко. – Запоріжжя: НУ "Запорізька політехніка", 2025. – 62 с. – https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/22761

Літературні джерела:

1. Бондаренко О.В. Спеціальні розділи філософії: навчальний посібник / О.В.Бондаренко, Є.О.Ємельяненко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 320 с. – http://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/2965
2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія. Теоретичний курс / Т.В. Дуткевич. – Київ: ЦУЛ, 2019. – 388 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник / В.Л. Ортинський. – Київ: ЦУЛ, 2019. – 472 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний (проміжна атестація).

Форма підсумкового контролю – залік.

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Оцінювання акад. успіхів студента з дисципліни здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

	Лекції		Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента	
Найменування завдань	Тезисний конспект 3х лекцій	Поточне опитування (за тематикою лекції)	усні опитування, тестові міні-контр. роб., участь у тематичних дискусіях тощо	Виконання тематичних письмових тематичних завдань	*Разом*

Лекції Практичні (семінарські) заняття Самостійна робота студента	20	10	30	40	100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

При вивченні навчальної дисципліни від студента вимагаються – самостійно виконувати навчальні завдання та завдання поточного й підсумкового контролів, старанність, активна участь у навчальному процесі, додержання основних вимог щодо відвідування занять й самостійного вивчення матеріалу пропущеного заняття, коректне і взаємно цікаве ділове спілкування студент-викладач, дотримання засад академічної доброчесності.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf)

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Служби підтримки:

- Система дистанційного навчання НУ "Запорізька політехніка" (Система Moodle) https://moodle.zp.edu.ua/;
- Електронний Інституційний репозиторій НУ "Запорізька політехніка" http://eir.zp.edu.ua/;
- Інформаційні електронні ресурси наукової бібліотеки НУ "Запорізька політехніка" http://library.zp.edu.ua/.

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу, необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.